

Vaasan Reserviupseerikerho juhlisti 90-vuotista taivaltaan huomionosoituksin ja yleisökonsertilla

Vaasa varuskuntakaupunkina

Vaasassa on ollut varuskuntatyypistä toimintaa keskiajalta alkaen. 1300-luvulla perustettu Korsholman linna oli ensisijaisesti hallinnollisen linnaläänin pääpaikka, mutta linnaan oli sijoitettu myös jossain määrin sotilaita. Varsinaisista sotajoukoista voidaan puhua, kun Kustaa Vaasa perusti kaupunkiin 1555 Pohjanmaan Lippukunnat. Kustaa II Aadolf uudisti 1626 sotalaitoksen täydellisesti. Vaasaan sijoitettiin Kuninkaallinen Pohjanmaan Rykmentti, joka toimi Ruotsin vallan loppuun asti. Sotien ajaksi perustettiin lisäksi erillisiä joukko-osastoja, mm. Vaasan Tykistö 1710 Suurta Pohjan sotaa (Suomessa Iso viha) varten ja Vaasan Rykmentti 1808 Suomen sotaa varten.

Autonomisen Suuriruhtinaskunnan aikana Suomessa oli aluksi vain venäläisiä joukkoja. Suomalainen Tarkk'ampujapataljoona perustettiin 1817 ja se oli toiminnassa runsaan vuosikymmenen. Krimin sota antoi aiheen perustaa Ruotupohjainen Tarkk'ampujapataljoona vuosiksi 1854–1863. Tämän jälkeen seuraavina kahtena vuosikymmenenä Suomessa oli vain venäläisiä joukkoja.

Vuosi 1881 oli merkittävä vuosi suomalaisen sotalaitoksen historiassa. Tuoloin perustettiin jokaiseen maakuntaan Tarkk'ampujapataljoona. Vaasaan sijoitettiin Suomen 3. Vaasan Tarkk'ampujapataljoona, jolle rakennettiin ydinkeskustassa edelleen jäljellä oleva puukasarmialue. Kyseessä oli suomalaiskansallinen asevelvollisuusarmeija, sekä varusmiehet että kouluttajat olivat suomalaisia. Sortovuosien aikana osana venäläistämistoimenpiteitä Tarkk'ampujapataljoonat lakkautettiin v. 1901. Tämän jälkeen Suomessa oli jälleen vain venäläisiä joukkoja itsenäistymiseen asti.

Itsenäisyyden aikana Vaasa säilyi joukko-osas-

Kerhon puheenjohtaja Juha Ala-aho esittämässä tervetuliaispuhettaan.

toja käsittävänä varuskuntakaupunkina vuoden 1998 loppuun asti. Kaupungissa toimi vuorotellen jääkäri- ja tykistö-osastoja: Jääkäriprikaatin Esikunta ja Kaartin Jääkäripataljoona 1918–1934, Kenttätykistörykmentti 4 1934–1939, 53. Raskas It. Patteri 1941–1944, Jääkäripataljoona 1 1945–1964 (nimellä Pohjanmaan Jääkäripataljoona 1957–1964) ja Vaasan Rannikkopatteristo 1964–1998. Sekä talvi- että jatkosotaa varten Vaasassa perustettiin lukuisia määrää joukko-osastoja, pääosin tykistöyksiköitä. Sotilaspiirin esikunta oli Vaasassa sotilaspiirin lakkauttamiseen 1992 asti, Sotilasläänin esikunta sotilasläänin lakkauttamiseen 2009 asti. Vuodesta 2010 alkaen Puolustusvoimia kaupungissa on edustanut Pohjanmaan aluetoimisto. Pohjanmaan Sotilassoittokunta toimi Vaasassa vuoteen 2013 asti.

Vaasan Reserviupseerikerho keskeinen toimija alueen voimakkaassa vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä

Itsenäistyneen Suomen upseerikoulutus alkoi heti vuoden 1918 alussa. Helsingin yliopillisuusojeluskunnan toimesta Vimpelissä käynnistettiin 28.12.1917 kurssi sotilaiden johtajakoulutusta varten. Kurssin johtajana toimi kenraalimajuri Paul von Gerich ja osallistujia oli 200. Kurssin kestoajaksi oli runsaat kaksi viikkoa. Kursitoiminta jatkui selvästi laajamittaisempaan tammikuun lopusta alkaen Vöyrilä Vöyrin Sotakouluksi kutsutussa yksikössä. Toiminta päättyi kesäkuun lopussa. Johtajakoulutus jatkui erilaisin tilapäisjärjestelyin kunnes reserviupseerikoulutus siirrettiin v. 1920 Haminaan, jossa se vähitellen vakinaistui.

Säännöllinen reserviupseerikoulutus lisäsi nopeasti reserviupseerien määrää.

Koulutuksen saaneilla oli halu seurata sotilastoimien kehitystä sekä täydentää omia tietojaan ja taitojaan. Joukko reserviupseereja kokoontui 3.12.1925 Helsingissä Katajanokan upseerikasinolle perustamaan reserviupseerikerhoa. Kerho perustettiin ja sen toimialueeksi määritettiin koko maa. Kerhoja syntyi nopeasti lisää eri puolille maata. Vaasan Reserviupseerikerho oli järjestyksessään 16. kerho vuonna 1933. Tällä välin oli jo todettu tarve perustaa Reserviupseeriliitto paikallisten kerhojen yhdyssiteeksi. RUL:n perustava kokous pidettiin Vapaussodan päättymisen vuospäivänä 17.5.1931 Katajanokan Upseerikerholla. Kerhojen määrän lisääntyessä käyttöön otettiin vuonna 1952 piirijako. Nykyisin reserviupseeripiirejä on 20, joissa on yhteensä 305 jäsenyhdistystä, reserviupseerikerhoa. Yksi piireistä on Vaasan Reserviupseeripiiri – Vasa Reserviupseeridistrikt ry, johon kuuluu neljä upseerikerhoa. Piiriin toimialueena on entinen Vaasan Sotilaspiirin alue Pohjanmaan rannikolla Kristiinankaupungista Pietarsaareen. Vaasan Reserviupseerikerho on yksi reserviupseeripiirin perustajakerhoista.

On luonnollista, että pitkäaikainen varuskuntataperini sekä tunnetusti väkevä pohjalainen isänmaallisuus ovat luoneet Vaasaan myös vahvan vapaaehtoisen maanpuolustustyön toimintakulttuurin. Eri reserviläisjärjestöt, killat ja perinneyhteisöt toimivat aktiivisesti ja tiiviissä yhteistyössä sekä keskenään että Puolustusvoimien kanssa. Alueen pitkäaikaisimpiin toimijoihin kuuluva Vaasan Reserviupseerikerho on tästä erinomainen esimerkki.

Juhla sekä omille aktiiveille että suurelle yleisölle

90 vuoden iän saavuttanut Vaasan Reserviupseerikerho juhlisti merkivuottaan

2.11.2023 järjestetyllä juhalla, joka kohdisti huomion sekä kerhon pitkäaikaisiin ansioituneisiin toimijoihin ja keskeisiin yhteistyötahoihin että alueen asukkaisiin yleisesti. Edellisiä tahoja edusti pienehkölle kutsuvierasjoukko järjestetty päivällistilaisuus ravintola Bankissa sekä jälkimmäistä Vaasan kirkossa järjestetty yleisölle avoin konsertti.

Alkuillasta järjestetyssä päivällistilaisuudessa päähuomio oli hyvässä ateriasa, leppoisassa seurustelussa ja yhdessäolossa sekä lyhyissä tervehdyksissä ja ansioituneitten konkareiden palkitsemisessa. Tervehdysnat lausui kerhon puheenjohtaja, res. kapteeni Juha Ala-aho. Ala-aho kertoi lyhyesti kerhon perustamisesta sekä toiminnan pääsuunnista. Tärkeimmät toimintamuodot ovat aatteellisen työn lisäksi kuntoilu- ja kilpailutoiminta, ampumatoiminta sekä koulutustoiminta, jonka osuutena on Maanpuolustus- koulutus MPK:n perustamisen jälkeen hieman vähentynyt. Kansainvälinen toiminta on tullut vahvasti mukaan, yhteydet erityisesti Ruotsiin ja Norjaan ovat tiiviit. Tervehdyksiä kuultiin Pohjanmaan aluetoimiston, Reserviupseeriliiton ja Vaasan Suomalaisen seurakunnan edustajien puheenvuorot. Päivällistilaisuutta seurannut kirkkokonsertti oli järjestetty yhdessä seurakunnan kanssa. Huomionosoitusten jako aloitettiin Monica Latvalle myönnettyä RUL:n hopeisella ansiomerkillä. Juhlavuoden kunniaksi kerholle oli perustettu uusi palkitsemismuoto, VRUK:n kultainen ansiomerkki ("konkarimerkki") kunniakirjoineen. Merkki on luonteeltaan takin hihaan tai rintaan ommeltava merkki. Merkkiä jaettiin seitsemälle pitkään ja ansiokkaasti kerhoa palvelleelle aktiivitoimijalle. Kultaisen ansiomerkin ensimmäiset saajat olivat Martti Ehrnrooth, Raimo Latvala, Pauli Glader, Tapani Tikkala, Kaj Sandström, Teuvo Rodén ja Pekka Innilä.

der, Tapani Tikkala, Kaj Sandström, Teuvo Rodén ja Pekka Innilä. Ansiomerkkiä on valmistettu myös hopeisena.

Sekä kutsuvieraille että yleisölle tarkoitettu juhla-konsertti toteutettiin Vaasan kirkossa Vaasan Reserviupseerikerhon ja Vaasan suomalaisen seurakunnan yhteistyönä. Esiintyjinä toimivat MPK Pohjanmaan Soittokunta kapteeni Sami Salmivuoren johdolla, mieskuoro Pohjan Miehet György Kádárin johdolla ja urkuri Arto Ristolainen. Konsertin juontajana toimi kerhon varapuheenjohtaja Hannu Isomöttönen.

Konsertti sisälsi kattavan valikoiman perinteisiä sotilasmarsseja pääosin puhallinorkesterin esittämänä. Mielenkiintoisena erikoisuutena saatiin kuulla Arto Ristolaisen uruilla esittämä Porilaisten marssi. Sekä orkesterin että kuoro esittivät tuttujen isänmaallisten laulujen ja sota-ajan iskelmien lisäksi myös viitteellisiä klassisia teoksia. Esitykset olivat kautta linjan nautittavaa kuultavaa. Hannu Isomöttösen napakat juonnot taustoittivat hyvin esitetyjä kappaleita. Tunnelmaa kirkossa vahvisti sen saavuttama yleisömenestys. Iso kirkkosali oli sopivan väljästi täynnä kuulijoita.

Vaasan Reserviupseerikerhon 90-vuotisjuhlat muodostivat hieman tavallisuudesta poikkeavan kokonaisuuden. Tilaisuudessa pyrittiin ja onnistuttiin välttämään tärkeilevää pönötystä, vieraiden viihtymisen ja yhteisöllisyyden olivat etusijalla. Huomioon otettiin niin uuraat ja pitkäaikaiset toimijat kuin rivijäsenet ja suuri yleisö.

Teksti ja kuvat:
Ilkka Virtanen

VRUK:n kultaisella ansiomerkillä palkitut konkarit ovat saaneet tunnustuksensa; vasemmalta lukien Martti Ehrnrooth, Raimo Latvala, Pauli Glader, Tapani Tikkala, Kaj Sandström, Teuvo Rodén ja Pekka Innilä.

MPK Pohjanmaan Soittokunnan soitto on Pohjanmaan Sotilassoittokunnan ex-kapellimestarin Sami Salmivuoren käsissä laadukasta amatööritasoa.

Juhlaväki jälkiruokavaiheessa nykyisin ravintolana toimivan alun perin Vaasan Osake Pankin vanhan arvovakennuksen isossa kokoustilassa; Martti Ehrnrooth ja Tapani Tikkala kertaavat muistoja menneiltä vuosilta.